

Tjänsteutlåtande

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Datum 2013-08-19
Dnr KS 2013/244-623

Till Kommunstyrelsen

Analys av kostnader för samhällsbetalda resor

Sammanfattning

I slutet av 2012 aviserade Byggnadsnämnden ett underskott på budgeten för samhällsbetalda resor entreprenad. Samhällsbyggnadsförvaltningen har genomfört en analys av kostnadsutvecklingen vilken slutredovisas i och med denna tjänsteskrivelse. Förvaltningen har inte funnit att det går att täcka underskottet på 2350 tkr genom omfördelning inom ram utan avser att föreslå en ramjustering i anslutning till delårsrapporten för 2013.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

1. att godkänna analysen av kostnader för samhällsbetalda resor.

Bakgrund

Prognosen för kostnaderna avseende samhällsbetalda resor tyder på en markant ökning gentemot budgeterat belopp. Denna avvikelse uppmärksammades redan i november 2012. Ett utredningsarbete är startat enligt uppdrag av byggnadsnämnden och senare genom uppdrag från kommunstyrelsen till tf kommundirektör, i syfte att utgöra ett underlag för kommunens åtgärdsplan. Arbetsgruppen som arbetat med att ta fram underlag och analys har bestått av representanter från biståndsenheten, kultur- och utbildningsförvaltningen, ekonomienheten samt väg- och trafikenheten. Arbetet har inriktats på att särskilt granska kostnaderna inom verksamhet 63 sarskoleverksamhet och 77 bistånd då det är där de största avvikelserna från budget har uppkommit. Avvikelserna uppgick i juni 2013 till -2350 tkr.

Förvaltningens slutsatser

Den totala budgeten för samhällsbetalda resor entreprenad uppgår under 2013 till 17 455 tkr. Avtalskostnaden är prognostiserad till 17 900 tkr. Sedan tillkommer kostnader för SL-kort för gymnasium och grundskola så totalt krävs en budget om ca 19 800 tkr. Utfallet 2010 var 19108 tkr, 2011 16583 tkr och 2012 19333 tkr. I den analys som genomförts framkommer inget som visar på några större volymförändringar i resenärsantal medan fördelning mellan olika resenärskategorier förändrat kostnadsbilden. Analysen ger heller inga förslag till besparingsmöjligheter inom ram. Förvaltningen kommer därför presentera en skrivelse i anslutning till delårsrapporten för Byggnadsnämnden som beskriver kostnadsutvecklingen och föreslår en ramjustering om ca 2350 tkr för samhällsbetalda resor.

Tidigare beredning

Byggnadsnämnden har den 27 augusti 2013 godkänt analysen av kostnader för samhällsbetalda resor.

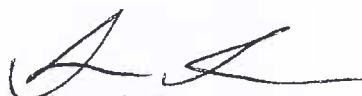
Tjänsteutlåtande

Bilagor

1. Analys av kostnader för samhällsbetalda resor och förslag till åtgärder, 2013-08-19

Sören Karlsson
Tf Samhällsbyggnadschef

Anna Anderman
Väg- och trafikchef

Expedieras

2013-04-25
Uppdaterad 2013-06-05
2013-06-18
2013-08-09
2013-08-19

Analys av kostnader för samhällsbetalda resor och förslag till åtgärder

Förslag till åtgärder:

- Den totala budgeten för samhällsbetalda resor entreprenad uppgår under 2013 till 17 455 tkr. Avtalskostnaden är prognostiserad till 17 900 tkr. Sedan tillkommer kostnader för SL-kort för gymnasium och grundskola så totalt krävs en budget om ca 19 800 tkr. Utfallet 2010 var 19108 tkr 2011 16583 tkr och 2012 19333 tkr. I den analys som genomförts framkommer inget som visar på några större volymförändringar i resenärsantal medan fördelning mellan olika resenärskategorier förändrat kostnadsbilden. Analysen ger heller inga förslag till besparingsmöjligheter inom ram.
- Förvaltningen föreslår en skrivelse i anslutning till delårsrapporten som beskriver utfallet och föreslår en ramökning om ca 2350 tkr för samhällsbetalda resor.
- Då avvikelsen i budget för 77 Bistånd endast uppgår till 500 tkr så föreslår förvaltningen ingen vidare åtgärd.
- Förvaltningen föreslår ingen vidare åtgärd på området 64 Grundskoleverksamhet då avvikelsen endast uppgår till 300 tkr men välkomnar beslutet om utökade utbildningsplatser på Söraskolan.
- Förvaltningen föreslår ingen vidare åtgärd för grundsärskoleverksamheten då avvikelsen för verksamheten inte uppgår till mer än 215 tkr.
- Vad avser gymnasiesärskola så är avvikelsen 1430 tkr mot budget. Förvaltningen föreslår ingen åtgärd utan noterar att avvikelsen går att förklara genom ökat antal resor till Norrtälje.

Bakgrund

Prognosen för kostnaderna avseende samhällsbetalda resor tyder på en markant ökning gentemot budgeterat belopp. Denna avvikelse uppmärksammades redan i november 2012. Ett utredningsarbete är startat enligt uppdrag av byggnadsnämnden och senare genom uppdrag från kommunstyrelsen till tf kommundirektör, i syfte att utgöra ett underlag för kommunens åtgärdsplan. Arbetsgruppen som arbetat med att ta fram underlag och analys har bestått av representanter från biståndsenheten, kultur- och utbildningsförvaltningen, ekonomienheten samt väg- och trafikenheten. Arbetsgruppen har haft två möten. Arbetet har inriktats på att särskilt granska kostnaderna inom verksamhet 63 sarskoleverksamhet och 77 bistånd då det är där de största avvikelserna från budget har uppkommit. Avvikelserna uppgår i juni 2013 prel. till - 2350 tkr.

En analys av budget genomfördes även 2010 i anslutning till att en organisationsförändring genomfördes. Företaget KPMG gjorde då en analys av bemanning osv. Lämplig bemanning av organisationen beräknades då till tre personer vilket är fallet i dagsläget. I utredningen

lyftes behovet fram av en samordnare, en tjänst som numer har avvecklats och arbetsuppgifterna är överförda till chef. Det bedöms inte möjligt att minska bemanningen.

Under 2009-2010 genomfördes även en genomlysning av avtal och genomförande vilket resulterade i en rad besparingar och effektiviseringar. Uppsägning av avtal med Waxholmsbolaget, besparing ca 500 tkr. Ökad samåkning, bättre samordning med skolorna och gemensam start och stopptid samt trafiksäkerhetsåtgärder minskade behovet av skolskjuts och särskilt antalet taxiresor minskade markant.

Antalet taxibarn i grundskola + särskola inom kommunen

	Grund	Sär	Totalt antal taxibarn i sept månad
2005	191	36	227
2006	167	41	208
2007	156	38	194
2008	140	48	188
2009	134	49	183
2010	107	38	145
2011	91	38	129
2012	102	34	136

Befintligt avtal: Ett 3-årigt avtal har slutits med SAMTRANS AB, vilket startades juli 2012. Avtalet avser samhällsbetalda resor vilket kan innebära turbunden färdtjänst eller skolskjuts. Turbunden färdtjänst beviljas med stöd av Färdtjänstlagen. Skolskjuts beviljas med stöd av Skollagen samt riktlinjer för skolskjuts fastställda av kommunfullmäktige juni 2011. Kostnaderna vid avtalets början baserades på volymer och slag av transporter giltiga våren 2010. Avtalet ger möjlighet till volymjusteringar 4 ggr/år. Ingen indexuppräknings sker under tidsperioden.

Med vetskap om en mycket stram budget gjordes i ett första skede upphandling med begärt pris så lågt att inga ansökningar inkom. Följande upphandling resulterade i ett avtal med en beräknad årskostnad om 17,3 mkr, vilket utgjorde befintlig budgets smärtgräns. Den första avtalsuppföljningen hölls under hösten 2012, och prisjusteringarna efter denna gällde från oktober 2012. Den beräknade årskostnaden baserat på nya volymen är 17 900 tkr medan beräknade kostnader för samhällsbetalda resor entreprenad uppgår till 19800 tkr. Resterande del avser SL-kort för grundskola och gymnasium. Då den totala budgeten för 2013 för samhällsbetalda resor uppgår till 17 455 tkr så saknas det således 2350 tkr. Det är också detta belopp som nu aviseras som underskott i nämndens prognos för 2013.

Prognos volym: Uppföljningen har nu skett för juni, med påföljande prisjustering att gälla fr.o.m juli. Uppföljningen visar en sänkning av månadskostnaden med 1300 tkr. Det nya kostnaden per månad är 440 tkr och gäller för juli tom sept sedan återgår vi till den högre nivån på ca 1850 tkr per månad. Enligt avtalet betalar vi inget för lovresor vilket vi tagit höjd för i tidigare prognoser då det är första året med detta avtal över sommarperioden.

Kostnadsutveckling: Jämförelse har gjorts med tidigare års kostnader för samhällsbetalda resor. Jämförelsen visar en alltför stram budget, och den prognos som nu föreligger är rimlig i jämförelse med tidigare års kostnader. År 2010 – det år som låg till grund för upphandlingen –

gav en total kostnad om drygt 19 000 tkr, vilket alltså även blev summan för år 2012 då halva året låg under avtalet. Under 2011 var utfallet mycket lågt ca 17 000 tkr.

Finansiering: Man ser från nämndens sida idag ingen möjlighet att täcka den utökade kostnad som förväntas inom ramen för årets budget. Man vill dock vänta till delårsbokslut med att komma med en mer exakt prognos.

Organisation: Sedan 2010 är tre handläggare för samhällsbetalda resor organiserade under väg- och trafikenheten, samhällsbyggnadsförvaltningen. Det fanns fram till 2011 även en samordnartjänst som inte återbesattes när tjänsten avslutades under 2011. Under 2012 har en handläggare delvis varit sjukskriven och en analys av arbetsbelastningen har genomförts av ansvarig chef. Tillsammans med handläggarna har konstaterats att om det finns en närmaste chef som kan stödja i samordningsfrågor, en controller som kan bistå i den ekonomiska uppföljningen och att en nära samverkan med trafikplanerarna möjliggörs så är arbetssituationen hanterbar. Det gäller dock inte vid arbetstoppar vid skolstart och inför sommar- och vinterlov då det behövs administrativ avlastning. Det har under 2012 tillkommit en arbetsuppgift som handlar om att hantera UEDB som är systemstödet för länets gymnasieelever som KSL ansvarar för och som även hanterar administrationen av SL-korten till gymnasieeleverna. Den arbetsuppgiften kräver administrativ förstärkning vilket lyfts fram i budgetarbetet för 2013.

Analys av ökade kostnader för verksamheten 63 Särskoleverksamhet

	2010	2011	2012	2013 (budget)
Grundsärskoleverksamhet egen regi 6311		-1170	-1163	-794 (-1100)
Interkommunal kommunala utövare 6313		-137	-191	-657 (-150)
Interkommunal enskilda utövare 6314		-588	-702	-1003 (-989)
Gymnasiesärskola 6330			-465	0
Gymnasiesärskola kommunal regi, 6331		-136	-189	0
Gymnasiesärskola interkommunal kommunala utövare 6333		-785	-629	-2000 (-800)
Gymnasiesärskola interkommunal enskilda utövare 6334		-818	-1136	-1431(-1170)
Summa	-5483	-3634	-4583	-5886 (-4209)

Grundsärskola

I kommunen finns det två grundsärskolor. Sjökarbyskolan mottar elever i åk 1-6.

För närvarande finns det 11 elever inskrivna där.

Solskiftesskolan mottar elever som går i åk 7-9 samt elever som tillhör träningskolan från åk 1. För närvarande finns det 26 elever där. Sammanlagt har vi alltså 37 inskrivna elever som går i grundsärskola i Österåkers kommun. I höst är prognosen att vi får ytterligare tre elever till grundsärskolan i kommunen och 6 elever som slutat i åk 9 kommer att gå vidare till gymnasiesärskolan.

Förutom eleverna i våra kommunala grundsärskolor har vi 7 särskoleelever som går på skolor utanför kommunen. Dessa elever har förutom en utvecklingsstörning oftast en grav funktionsnedsättning och föräldrarna önskar "specialskolor" utanför kommunen, oftast fristående skolor. En del av dessa barn har även gått på specialförskolor innan de börjat i skolan.

Under interkommunal regi kommunala utövare finner vi resor till: Kevingeskolan, Danderyd (1), Vasaborg, F-6, Autism Täby (1)

2 barn = 657 tkr

Under interkommunal regi enskilda utövare finner vi resor till: Habiliteket, Täby (4), Marcusskolan, Friskola Sär, Bromma (1)

5 barn= 1003 tkr

Gymnasiesärskolan

Österåker har ingen egen gymnasiesärskola. Därför går alla våra elever på gymnasiesärskolor utanför kommunen. För närvarande har vi sammanlagt 35 elever som går på gymnasiesärskola utanför kommunen. Eleverna går fyra år i motsats till vanligt gymnasium som är treårigt. Efter detta läsår kommer 9 elever att avsluta åk 4.

Precis som vid allt skolval har föräldrar och elever rätt att söka sig till vilken skola de önskar. De flesta elever går i storstockholmskommuner, men vi har 7 elever som går i andra kommuner.

Gymnasiesärskola interkommunal kommunal utövare: Kista gymnasium, (1), Rodengymnasiet, Norrtälje (1), Roslagens Naturbruksgymnasium, Rimbo (3), Täby (3)

8 barn= 2000 tkr finns inga Österåker alternativ, skolor norr om Åkersberga innebär 40 tkr per elev/mån.

Gymnasiesärskola interkommunal enskild utövare: Häggviksgymnasium, (13), Min skola, Stockholm (1)

14 barn= 1431

Sammanfattning 63 särskoleverksamhet:

Grundsärskola egen regi: något lägre än budgeterat

Interkommunal kommunal utövare: utökat utbud och ofta ett medvetet val av föräldrarna, ibland inte möjligt för Österåker att erbjuda alternativ

Interkommunal enskild utövare: utökat utbud och ofta ett medvetet val av föräldrarna, ibland inte möjligt för Österåker att erbjuda alternativ

Förvaltningen föreslår ingen vidare åtgärd då avvikelserna för grundsärskoleverksamheten inte uppgår till mer än 215 tkr.

Gymnasiesärskola: Kostnaderna har ökat med 1430 tkr till stor del på grund av annan prissättning i nya avtalet för resor till gymnasieskolor i Norrtälje. Österåkers kommun har ingen gymnasiesärskoleverksamhet och underlaget för hösten är 6 barn vilket inte motiverar någon förändring i utbudet då nio barn även slutar.

Förvaltningen föreslår ingen förändring.

Analys av ökade kostnader för verksamheten 64 Grundskoleverksamhet

	2010	2011	2012	2013 (budget)
Grundskola egen regi, 6421	-	-3804	-3953	-3241(-3846)
Enskild regi Österåkers kommun,	0	0	-80	-96,2 (0)
Interkommunal kommunala utövare, 6463	-1004	-688	-946	-940 (-180)
Interkommunal enskilda utövare, 6464	-789	-1017	-1410	-2100 (-2144)
Summa	-7391	-5646	-6587	-6422 (-6126)

Grundskola egen regi:

Under grundskola egen regi återfinns de barn som har rätt till skolskjuts enligt skollagen och i enlighet med våra riktlinjer som beslutats av fullmäktige. Totalt har vi 5500 barn i skolålder och av dessa erhåller ca 140 barn taxiresa och ca 550 SL-kort lämnas ut.

Enskild regi Österåkers kommun:= beslut med stöd av tilläggsregeln. Skollagen säger från och med 2010 att om det inte medför ekonomiska och administrativa svårigheter ska kommunen även pröva rätt till skolskjuts till enskild skola eller annan kommunal skola i kommunen om eleven har rätt till skolskjuts till anvisad skola av kommunen.

Pro Olympia 2 elever, Rydbo Friskola 3 elever, Akers Friskola 3 elever

Barn med funktionsnedsättningar

Det har konstaterats att fler och fler barn erhåller neuropsykiatriska diagnoser (ADHD, ADD, olika autistspektrumtillstånd tex asperger). Exakt vad detta beror på går inte att klargöra. I Österåkers kommun har vi kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper för barn med autismspektrumdiagnoser på Söra skolan (åk 1-9). Detta är en beställning från kultur och utbildningsnämnden. För närvarande finns det plats för sammanlagt 58-60 elever där, och för att möta det utökade behovet kommer den verksamheten att utökas med ytterligare 8 platser till höstterminen 2013. Plats till dessa grupper söker hemskolan i samråd med föräldrarna när man anser att hemskolans resurser utifrån elevens behov inte längre räcker till. Många föräldrar önskar att deras barn ska få gå i särskilda undervisningsgrupper, och det fria skolvalet gör att de också kan söka till skolor som har specialinriktat sin verksamhet till elever med dessa svårigheter. Förutom våra egna grupper söker föräldrar till andra "specialskolor" utanför kommunen. I nuläget går sammanlagt 19 elever med neuropsykiatriska diagnoser på sådana skolor. Oftast tillkommer en extra kostnad för kultur- och utbildningsförvaltningen förutom elevpengen eftersom dessa skolor erbjuder en verksamhet med mindre grupper och högre personaltäthet.

Andra funktionsnedsättningar kan vara syn, dövhet, hörsel, grava tal och språksvårigheter, rörelsehinder. Vi har för närvarande 3 elever som går i hörselklass på Alviksskolan, 3 elever

går i statliga Manilla skolan (döv/hörsel), 1 elev vid statliga Hällsboskolan (grav språkstörning). Kommunen har ingen egen verksamhet att erbjuda dessa barn.

Interkommunal kommunala utövare: Sofielundsskolan, Sollentuna, (1), Vallen/Clavis Hjälmskolan, Vallentuna (1), Alvikskolan, Bromma, F-9, hörselklass (3), Djupdalsskola, Sollentuna 4-9, rörelsehindrade, Habilitek, (1)

6 elever= 940 tkr

Interkommunal regi enskilda utövare: Skolor med specialisering
Ingridskolan, Solna F-9 Asperger (1), Jag Kan Skolan, Täby, 1-6 Beteendeproblem, (1),
Kristinaskolan, Täby F-9 integrerad grund/särskola, (2), Mellansjöskolan, Täby, 1-9
Neuropsykiatriska funktionsnedläggningar (9), Helleborusskolan, Täby, F-9 Asperger (2),
Futuraskolan, Täby, 6-9 (1)

16 elever= 2144 tkr

Sammanfattande analys 64 Grundskoleverksamhet

Vad avser grundskola egen regi har kostnaderna minskat från 2010 då en översyn genomfördes vilket resulterade i bl a uppsägning av avtal med SL och Waxholmsbolaget. En överflyttning från taxi till busskort genom trafiksäkerhetsåtgärder och nya gc-vägar sker successivt.

Den nya skollagen från 2010 öppnar upp för en prövning av rätt till skolskjuts till friskola vilket nyttjas förhållandevis återhållsamt, än så länge. Förvaltningen föreslår inga ytterligare åtgärder då prognosen ligger under budgeterade medel.

Vad avser barn med särskilda behov ser förvaltningen ingen möjlighet att inte pröva rätten till skolskjuts då det inte finns platser att erbjuda i kommunen. I nuläget går sammanlagt 19 elever med neuropsykiatriska diagnoser på skolor utanför kommunen. Sedan tillkommer 3 elever med funktionsnedläggning av typen syn, hörsel mm. Avvikelsen totalt från budget uppgår till 300 tkr.

Förvaltningen föreslår ingen vidare åtgärd då avvikelsen endast uppgår till 300 tkr men välkomnar beslutet om utökade utbildningsplatser på Söraskolan.

Analys av ökade kostnader för verksamheten 77 Bistånd mm

	2010	2011	2012	2013 (budget)
Dagverksamhet 7732		-1124	-1381	-1646(-1600)
Färdigbehandlade/köpta sjhplatser 7737		-85	-104	-104 (-100)
Omsorger funktionshindrad, 7741		-1228	-1427	-573 (-800)
Daglig verksamhet LSS 7746		-2732	-3233	-3183 (-2500)
Summa	-4518	-5170	-6143	-5508 (-5000)

Daglig verksamhet beviljas via Biståndsenheten enligt Lagen om stöd och service efter avslutad skolgång från 18 -22 år tillsvidare.

Turbundna resor till beviljad verksamhet beviljas enl Lagen om Färdtjänst.
Kommunen ansvarar för resor som är föranledda av kommunala beslut enl §9 i avtalet med Stockholms läns landsting.

7746				Kostnad/mån
Avtal		Verksamhet	Antal	Ensam- åkare från 130501
3.5.A	Kommunalt	Sågen - gravt funktionshindrade	30	91000
		Knopen - mindre funktionshindrade	12	36000
		Oppsättra, Skeppsdalsvägen	1	3000
		Emiliagården, Ljusterö	4	14000
		ILSA, praktik/arbete	2	7000
		TOTALT	49	151000
Avtal			2 å	
3.5.B	Interkommunalt	Bellstasund omsorg/Vallbostrand	6	18000 88000
		Enigma omsorg, Smedjan, Danderyd	1	18000 18000
		Enigma omsorg, Köket, Mellansjö skola, Täby	1	13000
		Resursteamet, Danderyd	1	13000
		Praktikplats, Norrtälje via ILSA	1	13000
		TOTALT	10	145000

Under sommaren tillkommer de som slutar skolan och därför beviljas daglig verksamhet. Men vid avstämning är skillnaden mot majkostnaden endast totalt 3000 kr. Den äldsta deltagaren är född 1937 så det finns ingen åldersgräns. Bellstasund/Vallbostrand har en deltagare åkt sedan 1983.

Sammanfattande kommentar och förslag till beslut:

Då avvikelser i budget för 77 bistånd endast uppgår till 500 tkr så föreslår förvaltningen ingen vidare åtgärd.

Anna Anderman
Väg- och trafikchef
Samhällsbyggnadsförvaltningen